

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Radu Sîli, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2019, în cauza penală, în privința lui

Mițco Lilian XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 15.12.2018 pînă la 26.03.2019;

Instanța de apel de la 18.04.2019 pînă la 12.09.2019;

Instanța de recurs de la 05.12.2019 pînă la 04.03.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 26 martie 2019, Mițco Lilian a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și art. 155 Cod penal și i s-a aplicat în baza acestei legi o pedeapsă după cum urmează:

- în baza art.287 alin. (3) Cod penal - închisoare pe un termen de 2 ani.
- în baza art.155 Cod penal - închisoare pe un termen de 1 an.

În baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit o pedeapsa definitivă lui Mițco Lilian, sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 4 luni închisoare.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicată în privința lui Mițco Lilian, s-a suspendat condiționat cu stabilirea unei perioade de probațiune de 2 ani.

Solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în sumă de 3 780 lei, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

2. Prin sentința nominalizată s-a stabilit că, la 05 august 2018, în jurul orelor 01-30, minorul Mițco Lilian, urmare unui conflict spontan apărut anterior cu minorul XXX și pe motivul agresiunii sale fizice de către ultimul, urmărind scopul răzbunării și amenințării acestuia cu omor, dintr-un loc dosit a luat armă de vânatoare de model „TO3 – BM”, care s-a deplasat la stația peco „Partner-Grup” din satul Șișcani, raionul Nisporeni, unde se afla ultimul și alte persoane civile. Ca urmare, minorul Mițco Lilian s-a apropiat de Căldăraru Cristian, în vederea realizării scopului său infracțional avut, avînd un comportament inadecvat și exprimîndu-se cu cuvinte obscene, totodată acționînd prin intenție directă, dîndu-și seama de caracterul prejudiciat al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și admitînd în mod conștient survenirea acestora, a îndreptat arma de vânatoare în direcția acestuia amenințîndu-l cu omor, astfel creînd pericolul realizării amenințărilor sale, acțiunii care au fost percepute ca reale de către Căldăraru Cristian și a persoanelor aflate în apropiere.

Tot el, la data, ora și locul menționat mai sus, după ce a amenințat pe minorul Căldăraru Cristian și dându-și seama că se află în loc public și sunt prezente mai multe persoane în apropiere, urmărind scopul tulburării grosolane a ordinii publice și demonstrării supremației sale, ținând în mână arma de vânătoare vizată supra și în vederea realizării scopului criminal avut, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, conștientizând că se află în stradă și în loc public, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, acționând intenționat, cu obrăznicie deosebită, exprimându-se cu cuvinte obscene și încălcând grosolan ordinea publică, intenționat și în mod demonstrativ a îndreptat arma menționată în direcția persoanelor aflate pe teritoriul stației de alimentare, concomitent amenințându-i cu aplicarea a acesteia și omor, iar după intervenția unor persoane aflate în apropiere au fost curmate acțiunile infracționale a acestora.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Mițco Lilian a comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal - huliganismul agravant, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșită cu încercarea aplicării armei și art. 155 Cod penal - amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, adică amenințarea cu omor și cu vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări.

3. Nefiind de acord cu decizia primei instanțe, procurorul a declarat apel prin care a solicitat parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasat din contul reprezentantului legal a inculpatului minor Mițco Lilian, suma de 3 780 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate la întocmirea rapoartelor de expertiză judiciară (criminalistică) nr.34/12/I-R-3694 din 26.09.2018 și raportul de expertiză judiciară (balistică) nr.34/12/I-R-3703 din 27.09.2018 în partea invocă dezacordul cu poziția primei instanțe în partea respingerii încasării în beneficiul statului din contul condamnatului Mițco Lilian a cheltuielilor judiciare.

În argumentarea poziției relevate, acuzatorul de stat a invocat că, instanța incorect a dat apreciere prevederilor procesuale și a respins solicitarea privind încasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare, în sumă de 3 780 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2019, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către procuror împotriva sentinței primei instanțe, în cauza penală privind condamnarea Mițco Lilian de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) și art. 155 Cod penal și menținută fără modificări sentința atacată.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, concluzia instanței de fond cu privire la respingerea de a încasa din contul reprezentantului legal al inculpatului minor Mițco Lilian în beneficiul statului a plății cheltuielilor judiciare suportate de organul de urmărire penală în prezenta cauza penală, or prima instanță corect a remarcat că administrarea de probe și probarea vinovăției persoanei este obligația pozitivă a statului.

Sub acest aspect, instanța de apel a relevat prevederile alin. (1) și (2) din art. 227 Cod de procedură penală, conform cărora, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

În acest context este de menționat, că în temeiul art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală, expertiza judiciară se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea

sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală sânt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei, tehnicii, artei, meșteșugului sau în alte domenii. Posedarea unor asemenea cunoștințe specializate de către persoana care efectuează urmărirea penală sau de către judecător nu exclude necesitatea dispunerii expertizei judiciare. Dispunerea expertizei judiciare se face, la cererea părților, de către organul de urmărire penală, procuror sau de către instanța de judecată, precum și din oficiu de către organul de urmărire penală sau procuror.

Astfel, în ordinea celor expuse, instanța de apel a fost de acord cu poziția primei instanțe precum, că circumstanțele speței au dictat necesitatea efectuării expertizelor judiciare, criminalistice și balistice, de către un expert criminalist, în scopul examinării urmelor secundare ale tragerii și a produselor împușcăturii și inclusiv identificării categoriei armelor la care se referă arma ridicată, cu specificarea tipului, modelului, calibrului, și de asemenea dacă au fost modificări în construcția acesteia, dacă este în stare de funcționare și utilă pentru trageri.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, prin concluzia raportului de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-3694 din 26.09.2018, s-a stabilit că din arma de vânatoare de model B; ridicată la 05.08.2018 în rezultatul efectuării acțiunilor de urmărire penală în preajma stației de autobuze sat.Șișcani, r-ul Nisporeni, după ultima curățire și ungere(i) s-a(u) efectuat (f.d.99-101), iar prin concluzia raportului de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-3703 din 27.09.2018, 1. arma cu N.o. de pe țevi și cutia mecanismelor „129***-53”, parțial înlăturate și cu N.o. de pe uluc „111441-55”, ridicată lângă stația de autobuze din s.Șișcani r-nul Nisporeni, se referă la categoria armelor de foc letale, este o armă de vânatoare de model „БМ” („BM”), cu bloc cu două țevi lise, lungi, de cal. 16x70, cu lovitură centrală, cu încărcătură unică, confecționată industrial la uzina de armament „Тульский оружейный завод”, din or.Tula, URSS (Federația Rusă), în a. 1953. Careva modificări în construcția armei nu sunt prezente. 2. Arma ridicată lângă stația de autobuze din sXXX, este în stare de funcționare și utilă pentru efectuarea tragerilor. 3. Rezultatul controlului urmelor mecanismelor armei ridicate lângă stația de autobuze din s.XXX, după colecția de tuburi de cartușe și glonți a CTCEJ a IGP MAI, ridicate de la fața locului diferitor crime nedescoperite cu folosirea armelor de foc, a fost negativ (f.d.103-105).

Respectiv, instanța de apel a relevat că, organul de urmărire penală era obligat prin lege să ordoneze efectuarea expertizelor judiciare, criminalistice și balistice în scopul examinării urmelor secundare ale tragerii și a produselor împușcăturii și inclusiv identificării categoriei armelor la care se referă arma ridicată, cu specificarea tipului, modelului, calibrului, și de asemenea dacă au fost modificări în construcția acesteia, dacă este în stare de funcționare și utilă pentru trageri, or potrivit art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea: altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Reieșind din cele expuse supra, instanța de apel a apreciat ca neîntemeiate argumentele invocate de către partea acuzării în cererea de apel referitor la faptul, că instanța de judecată a dat o interpretare eronată prevederilor legale și urma să încaseze din contul reprezentantului legal al inculpatului minor Mițco Lilian cheltuielile judiciare, or efectuarea expertizelor judiciare criminalistice și balistice a fost dispusă în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, fiind o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării de stat.

De asemenea, instanța de apel a însușit concluzia instanței de fond, reiterând că cheltuielile efectuate de organul de urmărire penală la etapa de urmărire penală în vederea descoperirii infracțiunii comise, se încadrează în realizarea obligației pozitive a statului recunoscută de către CtEDO prin jurisprudența sa, referitor la suportarea cheltuielilor de către stat în cadrul realizării urmăririi penale în descoperirea și combaterea infracțiunilor.

5. Nefiind de accord cu decizia instanței de apel, procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia, cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. Recurentul invocă dezacordul cu respingerea cerinței privind încasarea de la inculpatul Mițco Lilian, a cheltuielilor judiciare în sumă de 3 780 lei, axându-se la prevederile art. 227 alin. (1), (3), 229 alin. (1) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurentul a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizând temeiul respectiv în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, ori, din conținutul recursului rezultă că, recurentul critică neîncasarea a cheltuielilor de judecată de la inculpat.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel în partea respingerii încasării din contul inculpatului a cheltuielile de judecată necesare efectuării expertizelor în sumă totală de 3 780 lei, însă Colegiul penal constată că, instanța de apel întemeiat a menținut sentința primei instanțe în această parte și a respins cerințele procurorului ce ține de cheltuielile judiciare.

Astfel, autorul invocând prevederile art. art. 227 și 229 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea raportului de constatare medico-legală și raporturilor de expertiză judiciară, motivând că legea prevede ca inculpatul să suporte cheltuielile judiciare.

Potrivit art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli, ori, instanța de apel în cazul dat, just a respins încasarea cheltuielilor de judecată.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către procuror nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Radu Sîli, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2019, în cauza penală, în privința lui **Mițco Lilian XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **05 mai 2020**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan